

ТЕХНІКО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОГО ОВОЧІВНИЦТВА

Виноградова Ю.С.

Науковий керівник – д.т.н., проф. Пастухов В.І.

Харківський національний технічний університет сільського господарства
імені Петра Василенка

(61050, Харків, пр. Московський, 45, каф. «Сільськогосподарські машини»,
тел. (057) 732-38-45 E-mail: kafedrashm@mail.ru)

За останні роки в овочівництві відбулися суттєві зміни – з високорозвиненого інфраструктурного виробництва воно перетворилося в дрібнотоварне городництво екстенсивного типу з перевагою ручної праці. Питома вага крупних підприємств в загальному обсязі виробництва овочів знизилася до 5% в 2003 році. Щодо можливостей розширення промислового овочівництва для внутрішнього ринку, то основною перепорою є бідність і політика самозабезпечення населення України. Єдиний вихід з такого становища є створення спеціалізованих фермерських господарств і зростання благополуччя пересічного українця.

Економічна криза практично призвела до порушення взаємодії окремих сфер овоче – продуктового комплексу виробництва, переробки, зберігання і збуту овочевої продукції. На сьогодні складність овочівництва полягає в недостатній кількості машин і обладнання для механізації трудомістких процесів. Складність механізації овочівництва є в тому, що серед великої кількості овочевих рослин є розсадні і безрозсадні, одно-, дво- і багаторічні рослини зі статевим і вегетативним способами розмноження.

Сучасні технології вирощування овочевих рослин забезпечуються комплексами машин з шириною захвату 4,2; 5,6 м і колією 1,4; 1,8 м. Ефективність використання машин залежить від способу сівби та схеми розміщення овочевих рослин. До основних схем можна віднести широкорядні схеми з міжряддями 45 та 70 см, двострічкову 50 + 90 см, тристрічкову 40 + 40 + 60 см. Застосування цих схем дає можливість більш ефективно використовувати трактори, машини та подовжити в окремих випадках тривалість міжрядних обробок. Всі роботи в овочівництві повинні бути організовані за технологічними схемами ретельно розрахованими, в яких мають відображатися послідовність виконання операції. Для більш ефективного використання машин технологічного комплексу механізатори повинні добре знати їх будову, принципи роботи, вміти правильно налагоджувати і регулювати робочі органи і механізми машин на оптимальні режими роботи в залежності від умов, що змінюються, а також від особливостей вирощування тієї чи іншої овочевої культури. Важлива роль при цьому належить відповідній організації робіт агрегату в полі та контролю якості виконання технологічних операцій. Розроблена бальна оцінка якості виконання механізованих робіт дозволяє не тільки здійснювати контроль, а і робити прогноз на врожайність.